

Гарні тепер часи. Змінюємо стереотипи, а пам'ятники перетворюємо на людей, справжніх, живих, не гранітно-застиглих геніїв-праведників, а бентежних страждальців... Вистава, про яку йтиметься, — в душі цих нових віянь часу, сповнена бажання розгледіти у визнаному класикові просто людину. Коли вимовляємо «Вічний революціонер...» — всім відразу стає зрозуміло — це Іван Франко. Про нього і вистава «**Таїна буття**» у Київському театрі на Подолі — вже третя п'єса сучасного українського драматурга Тетяни Іващенко на цьому кону, яку поставив Віталій Семенцов.

Незатишне ЛІЖКО

■ Володимир Кузнецов і Лариса Трояновська у виставі «*Таїна буття*» за п'єсою Т.Іващенко. Режисер Віталій Семенцов. Київський театр на Подолі.

19

В цій дуетній виставі на тлі подій кінця XIX сторіччя показана історія нещасливого сімейного життя Івана Франка (Володимир Кузнецов) та його дружини Ольги Хоружинської (Лариса Трояновська). Вистава побудована на листах, документах, спогадах і, звичайно, поезіях. Режисер В.Семенцов вибудовує з окремих картин-сюжетів насичену глибоким внутрішнім напруженням емоційну оповідь про найстрашніше, що може бути в житті, — відсутність кохання. На сцені Кузнецов-Франко, заглиблений у себе, страждає з необхідності замінити любов повинністю, обов'язком, примусом. Іван Франко і його дружина прагнули кохання та не могли дати його одне одному. Серце не ошукаєш. І тоді народжуються дивовижні ліричні рядки, викликані почуттям до іншої жінки. Вічний любовний трикутник. Відсутність почуттів до однієї жінки і злива пристрасті до іншої. А в результаті сам на сам із своїм непотрібним коханням... «Чого являєшся мені у сні?...»

Вистава пронизлива за емоціями, атмосферою. Суперечливий образ Каменяра підтримується і сценографією (Оксана Карпус), і пластичним рядом (Сергій Швидкой). Сценографічний образ вистави — ліжко без сітки, його байдужий каркас. Те, що могло б стати місцем злиття чоловіка і жінки у найінтимніші моменти, відсутнє. По обидва боки цього незатишного ліжка намагаються вони пригорнутися одне до одного, та не

вдається — між ними безодня нелюбові. У тканині вистави є цікаві пластичні вкраплення, під час яких Франко виглядає ніби величезна маріонетка, підвладна могутнім вищим силам. Ці моменти істотно збільшують образ, дають відчуття його складну внутрішню сутність і допомагають підсилити візуальну дію у тих місцях, де переважають елементи літературного театру. І в результаті досягається гармонійна збалансованість. Актори грають динаміку розвитку стосунків: ось тільки початок їхні надії, обіцянки взаємопідтримки, вірності, і ось уже туга — відмова від спільних пошуків рішення і страждання від непорозуміння. Ось така вона — трагедія відсутності кохання.

Вистава рясніє цікавими режисерськими знахідками. Вона насичена українським гуцульським колоритом, що виражається характерним музичним і звуковим рядом, елементами костюмів і сценографії. Вона дає можливість торкнутися долі одержимого, генія і відчуття його як звичайну людину, захопитися ним і засмутитися його стражданнями.

Фінал вистави сконцентрував, можливо, головну думку цієї сценічної оповіді. В променях криваво-червоних відблисків світла Іван Франко з відчаєм танцює гуцульський танок. Його руки широко розкинуті по обидва боки. Танок це чи розп'яття на хресті власної трагедії кохання?

Алла Підлужна